

BESLUT
2013-03-11

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 22 januari 2013

Saken

Återkrav av studiemedel på grund av
för hög inkomst under första
kalenderhalvåret 2012

Nämndens beslut

Nämnden beslutar att återkravet ska efterges.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

CSN beslutade den 22 januari 2013 om återkrav av studiemedel om 120 kronor som NN erhållit för andra kalenderhalvåret 2012. Beslutet grundades på att hon anmält en högre inkomst för kalenderhalvåret än tidigare.

NN överklagade den 30 januari 2013 beslutet och framhöll att hon inte visste hur stor lönen skulle bli i december innan hon fick lönen.

CSN överlämnade ärendet den 4 februari 2013 och inkom den 15 februari 2013 med ett yttrande. CSN anförde bland annat följande. Under 2012 uppmärksammade CSN att myndigheten lämnade otydliga och i viss mån motsägelsefulla interna riktlinjer. CSN kunde också konstatera att myndigheten, enligt den praxis som faktiskt tillämpades, underlät att återkräva studiemedel i fler ärenden än 5 kap. 1 § studiestödsförordningen motiverade. CSN beslutade därför den 26 september 2012 om förändrade interna riktlinjer. Beslutet innebar att felaktigt utbetalda belopp inte återkrävs i de fall då

1. grunden för återkravet är 5 kap. 1 § första stycket studiestödslagen, och
2. det sammanlagda återkravsbeloppet understiger 300 kronor för kalenderhalvåret.

NN har beretts tillfälle att komma in med synpunkter på CSN:s yttrande men inte hörts av.

Författningsbestämmelser

Av 3 kap. 18 § studiestödslagen (1999:1395) framgår att om den studerandes inkomst under ett kalenderhalvår är högre än ett visst belopp, det s. k. fribeloppet, ska studiemedlen minskas med 61 procent av den överskjutande inkomsten.

5 kap. 1 § studiestödslagen har till och med 2013 års taxering följande lydelse:

Om en studerande har fått studiemedel felaktigt eller med för högt belopp på grund av att summan av hans eller hennes överskott i inkomstlagen tjänst, näringsverksamhet och kapital vid taxeringen överstigit den inkomst som lagts till grund för beräkningen av studiemedel, ska det som betalats ut för mycket krävas tillbaka. Belopp som understiger en viss av regeringen fastställd gräns, ska dock inte krävas tillbaka.

Om någon i annat fall än som avses i första stycket genom oriktiga uppgifter eller genom att inte fullgöra sin uppgifts- och anmälningsskyldighet eller på något annat sätt har orsakat att studiehjälp eller studiemedel lämnats felaktigt eller med för högt belopp, ska det som betalats ut för mycket krävas tillbaka. Detsamma gäller om någon på annat sätt fått studiestöd felaktigt eller med för högt belopp och insett eller borde ha insett detta.

Om det finns synnerliga skäl, får ett krav på återbetalning enligt första eller andra stycket helt eller delvis efterges.

Enligt 5 kap. 1 § studiestödsförordningen (2000:655) ska belopp under 300 kronor inte krävas tillbaka vid återkrav av studiemedel enligt 5 kap. 1 § första stycket studiestödslagen.

Nämndens bedömning

CSN har genom reglerna i 5 kap. 1 § första stycket studiestödslagen ålagt att inhämta taxeringsuppgifter, jämföra dessa med den inkomst som lagts till grund för beräkningen av studiemedel och återkräva det som betalats ut för mycket. Bestämmelsen har utformats på ett sådant sätt att det är taxeringsbeslutet som grundar rätt och skyldighet för myndigheten att agera.

För det fall det redan före inkomstavstämningen framkommer tillförlitliga uppgifter om höjd inkomst kan CSN med stöd av 5 kap. 1 § andra stycket studiestödslagen återkräva det som betalats ut för mycket. Det innebär också att den studerande genom att anmäla ändrad inkomst kan tidigarelägga återbetalningen av det som betalats ut för mycket och därigenom minska återkravsräntan.

Regeln i 5 kap. 1 § studiestödsförordningen gäller endast för återkrav vid inkomstavstämning mot taxeringen. Det framstår dock inte rimligt att sådana belopp som är för små för att kunna återkrävas vid ordinarie inkomstavstämning istället skulle återkrävas vid det förtida förfarandet av samma återkrav. I sådana fall finns det enligt nämndens mening synnerliga skäl att efterge återkravet.

Mats Törnered

Cecilia Hedenström

Beslut har fattats av Bertil Ekholm, ordförande, Charlotte Waas, vice ordförande, Mats Törnered, direktör, samt ledamöterna Natalia Glowniak, Marie-Louise Holmberg, Margareta Lindhagen, Ulrika Lindmark och Christian Sjöstrand.

Föredragande: Cecilia Hedenström

Kopia till. CSN
CSN, rättsavdelningen